

Ο μακαριστός Μητροπολίτης Γόρτυνος Ιερεμίας ο Ναυπάκτιος - Του Μητροπολίτη Ναυπάκτου κι Αγίου Βλασίου

/ [Γνώμες](#)

Στη φωτογραφία ο Γόρτυνος Ιερεμίας με τον Ναυπάκτου Ιερόθεο και τον π. Αρσένιο Κομπούγια την ημέρα της χειροτονίας του εις Επίσκοπο

- Του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιεροθέου

Ἡ κοίμηση τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Γόρτυνος καί Μεγα-λοπόλεως Ἱερεμίου μοῦ προκάλεσε μεγάλη λύπη, γιατί στερούμαστε τήν ἐπί γῆς παρουσία του ἀνάμεσά μας, ἀλλά καί χαρά, γιατί ἔφυγε ἀπό τήν ἐπί γῆς Ἐκκλησία καί πορεύθηκε στήν οὐράνια Ἐκ-κλησία, τήν ὁποία ποθοῦσε καί γιά τήν ὁποία ζοῦσε καί πολι-τευό-ταν.

Τά τελευταῖα χρόνια ἡ ὑγεία του ἦταν ἐπισηφαλής, ἀλλά ἐκεῖνος, ὡς εὐγενής πού ἦταν προσπαθοῦσε νά μή τό φανερώνη.

Γνωρίζομασταν ἀπό πολλά χρόνια, τόν ἤξερα ἀπό τότε πού ἦταν διάκονος καί Ἱεροκήρυξ καί κατά καιρούς ἐπικοινωνοῦσαμε, στήν ἀρχή κάπως ἀραιά καί στήν συνέχεια πιό συχνά, ιδιαίτερα ἀπό τότε πού ἦλθα ὡς Μητροπολίτης στήν

γενέτειρά του, τήν Ναύπακτο.

Θά γράψω κάποιες πρώτες έντυπώσεις μου από μακαριστό Μητροπολίτη Γόρτυνος κυρό Ίερεμία.

1. Γεννήθηκε στήν Ναύπακτο, όπου καί μαθήτευσε στήν στοιχειώδη καί μέση εκπαίδευση. Δέν γνώρισε τόν πατέρα του, ὁ ὁποῖος σκοτώθηκε στόν ἑλληνοϊταλικό πόλεμο καί ζοῦσε μέ τήν ἀγαπημένη του μητέρα, τήν Ἰωάννα (Γιαννούλα), ἡ ὁποία γιά νά ἐπιζήσῃ ἐργαζόταν ὡς εὐπρεπίστρια στό Σχολεῖο.

Οἱ παλαιοί Ναυπάκτιοι τόν θυμοῦνται ὡς εὐλαβέστατο νέο, ἄριστο μαθητή, ἀπό μικρό στούς Ἱερούς Ναούς καί τό Ψαλτήρι νά ψέλνῃ, ἀπό τότε πού Μητροπολίτης ἦταν ὁ μακαριστός Χριστοφόρος, τόν ὁποῖο εὐλαβεῖτο πολύ.

Πνευματικός του πατέρας ἦταν ὁ π. Ἀρσένιος Κομπούγιας, στόν ὁποῖο ἐξομολογεῖτο μέχρι πού ὁ π. Ἀρσένιος ἐκοιμήθη.

Ὁ πόθος του ἀπό τά μικρά του χρόνια ἦταν νά γίνῃ θεολόγος καί Ἱερεύς, καί μαζί μέ ἄλλους τόν ἐνέπνεε ὁ τότε Ἱεροκήρυξ τῆς Ναυπάκτου Ἀρχιμ. Χαράλαμπος Δέδες. Ἔτσι, εἰσῆλθε στήν Θεολογική Σχολή Ἀθηνῶν καί παρέμενε στό Οἰκοτροφεῖο τοῦ τότε Ἀρχιμ. π. Αὐγουστίνου Καντιώτη, ὁ ὁποῖος θαύμαζε τήν ἀσκητική του ζωή, τήν νηστεία του καί τόν ἐπέπληξε πολλές φορές γιά τίς ὑπερβολές του στήν νηστεία. Ἦταν ἐπιμελής καί ἄριστος φοιτητής μέ προτίμηση στήν Παλαιά Διαθήκη, ἐκτιμώντας τόν Καθηγητή Βασίλειο Βέλλα, ὅπως φάνηκε καί στήν μετέπειτα κατεύθυνσή του στά ἐπιστημονικά του ἐνδιαφέροντα.

Εἰσήχθη στήν τάξη τῆς Ἱερωσύνης μέ ζῆλο καί ἀγάπη γιά τήν θεία Λειτουργία καί τόν Ἱερό Ἄμβωνα. Ἦταν ὄντως κατανυκτικός Ἱερέας καί ζηλωτής Ἱεροκήρυξ.

Μέ τήν πάροδο τοῦ χρόνου ἀπομακρύνθηκε ἀπό διάφορες ζηλωτικές τάσεις πού εἶχε στήν ἀρχή καί προσχώρησε στήν ὀρθόδοξη ἡσυχαστική καί πατερική παράδοση, στήν ὀρθόδοξη ἐκκλησιολογία, μέ σεβασμό στόν ἐκάστοτε Ἐπίσκοπό του, χωρίς νά ἀφήσῃ τόσο τό θυσιαστήριο ὅσο καί τόν ἄμβωνα, πού τά ἀγάπησε συνδεδεμένα μαζί, μέχρι τό τέλος τῆς ζωῆς του.

2. Ἀσχολήθηκε μέ τήν ἐπιστήμη στόν τομέα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἀναδεικνυόμενος δεινός ἐρμηνευτής της. Πρόφθασε νά ὀλοκληρώσῃ τήν ἐρμηνεία τῆς Πεντατεύχου καί ἄλλων βιβλίων καί ἐργαζόταν ἄοκνα πρὸς τόν σκοπόν αὐτό.

Ὡς Καθηγητής τῆς εἰσαγωγῆς καί τῆς ἐρμηνείας τῶν Ο΄ (Ἑβδομήκοντα) στήν Θεολογική Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἀκολούθησε τήν πατερική ἐρμηνεία,

προσθέτοντας συγχρόνως και στοιχειά από την έπιστημονική έρευνα των δυτικών θεολόγων, καθώς επίσης και χρησιμοποιώντας και άλλα στοιχειά που συνδέονται με την γεωγραφία της Παλαιάς Διαθήκης, τά ήθη και τά έθιμα των ανθρώπων της έποχής, την γλώσσα και τον πολιτισμό των κατοίκων της έγγυς Ανατολής. Θεωρούσε δέ ότι είναι απαραίτητο ό έρμηνευτής της Παλαιάς Διαθήκης νά γνωρίζει την έβραϊκή γλώσσα για νά την μελετά από τό Μασοριτικό κείμενο, ό ίδιος, έκτός από άλλες εύρωπαϊκές γλώσσες, γνώριζε και την έβραϊκή γλώσσα, πράγμα σπάνιο για Κληρικούς.

Στά έρμηνευτικά του βιβλία στην Παλαιά Διαθήκη, ακολουθήσε την σύνθετη μέθοδο. Στο πρώτο μέρος (για τον λαό) παρέθετε τό κείμενο, την μετάφραση και την ανάλυση, στηριζόμενος στην πατερική έρμηνεία της Όρθοδόξου Έκκλησίας, μέ εύσύνοπτο τρόπο, και στο δεύτερο μέρος (για τους θεολογούντας) έκανε έναν έπιστημονικό έρμηνευτικό σχολιασμό, παρουσιάζοντας και τά συμπεράσματα της «ίστορίας της κριτικής», και εκεί φαίνεται και ή γνώση της έβραϊκής γλώσσας που είχε.

Και ενώ στην έρμηνεία της Παλαιάς Διαθήκης ακολουθοϋσε αυτήν την μικτή-σύνθετη μέθοδο, στά εύρύτερα θεολογικά κείμενά του και στά κηρύγματά του ακολουθοϋσε πλήρως την παράδοση της Έκκλησίας, όπως διατυπώθηκε από τους Πατέρας της Έκκλησίας, ιδίως τους λεγομένους ήσυχαστές. Μιλοϋσε και έγραφε για την προσευχή, την προσευχή του Ίησοϋ, την νήψη, την μετάνοια, την κάθαρση της καρδιάς, τον φωτισμό του νοϋ, την αγάπη για τον Θεό, την θεία Λειτουργία και την μυστηριακή ζωή κ.ο.κ. Δηλαδή, ή πανεπιστημιακή επαγγελματική του σταδιοδρομία δέν τον αποξέ-νωσε από την ζωή της Έκκλησίας και την ποιμαντική καθοδήγηση των Χριστιανών.

Στά εύρύτερα θεολογικά θέματα έγκολπώθηκε την διδασκαλία του π. Ίωάννου Ρωμανίδη, την όποία παρουσίαζε μέ πολύ αναλυτικό και απλό τρόπο, τόσο για τά θεολογικά όσο και για τά ιστορικά θέματα, χωρίς νά τον έχη ποτέ διδάσκαλό του, αλλά ένθουσιαζόταν από όσα άκουγε γι' αυτόν.

3. Η έκλογή του σέ Μητροπολίτη Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως τον «εύχαρίστησε πολύ, γιατί τό αισθανόταν ως πλήρωση» της Ίερω-σύνης. Έκλέχθηκε από την Ίεραρχία επί Αρχιεπισκοπίας του μακαριστου Χριστοδούλου, ό όποιος τον πρότεινε στην Ίεραρχία και τον χειροτόνησε.

Πρέπει νά αποκαλύψω ότι προς τον σκοπό αυτό εργάσθηκα και έγώ μεθοδικά, μάλιστα δέ έστειλα έπιστολή στον μακαριστό Χριστό-δουλο μέ ένθερμη υποστήριξη, έκτός από τίς προφορικές παρεμ-βάσεις που έκανα γι' αυτόν.

Ὡς Μητροπολίτης Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως ἐργάσθηκε μέ ζῆλο, αὐταπάρνηση, μέ προφητικό καί πατερικό πνεῦμα, ὅπως φαίνεται καθαρά στίς Ἐγκυκλίους πού ἀπέστειλε στούς Ἱερεῖς του καί στό Χριστεπώνυμο πλήρωμα. Εἶχε τό χάρισμα νά παρουσιάζη τά πιό ὑψηλά θεολογικά ζητήματα μέ πολύ ἀπλό τρόπο. Αὐτό εἶναι ἀποτέλεσμα ἑνός πεπειραμένου Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καί Ἱεροκέρυ-κος Θεολόγου.

Καθώς παρατηροῦσα τήν ἐπισκοπική του διακονία, ἔβλεπα καθαρά ὅτι συνέχιζε τήν προφητική, ἀποστολική καί πατερική παράδοση, ἦταν ἕνας Ἐπίσκοπος ἐκκλησιαστικῶν προδιαγραφῶν. Αὐτό δέν σημαίνει ὅτι δέν ἔκανε λάθη, ἀλλά γνώριζε καί τόν τρόπο νά τά ἀποκαθιστᾷ μέ τήν ὑπερβολική αὐτομεμψία πού εἶχε καί τήν δημόσια μετάνοιά του.

4. Ὅπως εἶπα στήν ἀρχή γνωριζόμασταν ἀπό τότε πού ἤμασταν διάκονοι καί κατὰ καιρούς ἐπικοινωνοῦσαμε μέ ἐπιστολές καί προφορική τηλεφωνική ἐπικοινωνία. Μέ ἀγαποῦσε καί τόν ἀγαποῦσα καρδιακά, ἀκόμη καί σέ μερικές συναισθηματικές μεταπτώσεις πού εἶχε, φυρικά ὡς ἄνθρωπος, γιατί γνώριζα τό ἄδολο τοῦ χαρακτήρος του, τήν ἐσωτερική καρδιακή του εἰλικρίνεια, τήν ἀγάπη του γιά τήν Ἐκκλησία καί τήν ἐπιθυμία του νά εὗρεθῇ στήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ὅταν ἔκανε κάποιο λάθος ἦταν ἔτοιμος νά πέση πραγματικά στά πόδια τοῦ ἄλλου καί νά ζητήσῃ συγχώρεση. Ἦταν ταπεινότερος ἀπό ὅλους τούς ταπεινούς.

Ἰδιαίτερα, ἤρθαμε πιό κοντά μετά τήν χειροτονία μου σέ Ἐπίσκοπο καί Μητροπολίτη Ναυπάκτου καί Ἀγίου Βλασίου, στήν γενέτειρά του πόλη. Μέ θεωροῦσε καί Ἐπίσκοπο τοῦ ἰδίου ὡς Ναυπάκτιου τήν καταγωγή. Καί, βέβαια, ἐπειδή μέ ἀγαποῦσε πολύ, γι' αὐτό ὑπῆρξε ἔνθερος ὑποστηρικτής μου στίς διάφορες ποιμαντικές δυσκολίες πού συνάντησα, καί αὐτό τό ἔκανε μέ θαρραλέο καί σαφῆ τρόπο, μέ τό νά ἀποστέλῃ ἐπι-στολές σέ διαφόρους, στηρίζοντας τό κανονικό δίκαιο καί νά διαχωρίζῃ τήν θέση του ἀπό πρώην φίλους του. Τοῦ χρωστῶ εὐγνωμοσύνη αἰώνια γιά τό ἐκκλησιαστικό του φρόνημα καί τήν ἀγάπη του στήν Ἐκκλησία καί τούς θεσμούς της, ἀλλά καί στό πρόσωπό μου.

Ἐχω στήν διάθεσή μου πολλές ἐπιστολές του καί μηνύματα, τά ὁποῖα κάποτε θά δημοσιευθοῦν γιά νά φανῇ ἀκόμη περισσότερο τό ποιός ἦταν ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως Ἱερεμίας καί ποιά ἦταν τό ἐκκλησιαστικό του φρόνημα.

Ἀπλῶς θά παραθέσω τό τελευταῖο μήνυμα πού τοῦ ἔστειλα καί τήν ἀπάντησή του. Τοῦ ἔγραφα τόν Μάρτιο τοῦ 2020. «Ἄγιε Γόρτυνος συγχα-ρη-τήρια γιά τήν Ἐγκύκλιό σας πού εἶναι ὑπόδειγμα ἐπισκοπικοῦ λόγου. Ἐπίσης, χάρηκα πάρα πολύ πού μνημονεύσατε τόν ὄντως ἅγιο Καλλίνικο (πρίν τήν ἁγιοκατάταξή του). Νά προσέχετε τώρα πιό πολύ ἀπό τόν νέο ἰό».

Καί ἐκεῖνος μοῦ ἀπάντησε, ὡς Ναυπάκτιος, πολύ συγκινητικά πού εἶναι ἔκφραση τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς του: «Σᾶς εὐχαριστοῦμε ἅγιε ποιμενάρχα μας, διὰ τās εὐχάς σας καί τὰ καλά σας λόγια. Εὐχαριστοῦμε τήν Ὑπεραγία Θεοτόκο, διότι σᾶς ἔφερε στόν τόπο μας, γιά νά μᾶς κατηχήσετε μέ ὀρθόδοξο λόγο, τόν ὁποῖο ἐστερούμεθα. Ὅμως, μέ τόν ἀκατήχητό μας τρόπο ὡς λαός σᾶς πονέσαμε πολλάκις, ἀλλά σᾶς ζητᾶμε εἰλικρινά συγγνώμη. Νά μᾶς ζήσετε ἀμπολλα ἔτη πολυαγαπημένε μας πνευματικέ πατέρα καί γιά τήν ἰδική μας προκοπή καί γιά τό καλό ὅλης τῆς Ἐκκλησίας μας. Μέ βαθύτατο σεβασμό, ἕνας Ναυπακτιώτης, πρόβατο τῆς ποιμνῆς σας. Ὑστερόγραφο. Εἰς ἰδικόν σας βιβλίο εἶδα τόν ὠραῖο χαρακτηρισμό τοῦ ἁγίου Καλλινίκου περί τῆς θείας Λειτουργίας ὡς “γλέντι τῶν ὀρθοδόξων”».

Αὐτό τό μήνυμα δείχνει τήν βαθύτατή του ταπείνωσή του, τήν ἐσω-τερική του εὐαισθησία, τήν ἀπλότητα καί εἰλικρίνεια τοῦ χαρακτήρος του, καί τήν ἀγάπη του στήν θεία Λειτουργία καί τήν Ἐκκλησία. Θεωροῦσε καί ἐκεῖνος τήν θεία Λειτουργία «ὡς γλέντι τῶν ὀρθοδόξων», ὡς μέθεξη τῆς οὐράνιας Λειτουργίας στήν ὁποία ἤδη ἔχει πορευθῆ γιά νά συμμετάσχη στό «γλέντι» τῶν ἁγίων.

Σέ μιά από τίς τελευταῖες Ἐγκυκλίου του πρὸς τοὺς Ἱερεῖς του, ἀφοῦ τοὺς ἔγραφε πῶς πρέπει νά τελοῦν τὴν θεία Λειτουργία, ἐπεσήμανε:

«Εὐχομαι πατέρες, νά θελχθεῖτε ἀπὸ τὸν γλυκασμὸ τῆς θείας Λειτουργίας καί τότε θά νοήσετε μόνοι σας πῶς πρέπει, εὐλαβῶς καί ἱεροπρεπῶς, νά τὴν τελεῖτε.

Προσωπικῶς, χθές τὴν νύχτα (Σάββατο πρὸς Κυριακή 23 Αὐγούστου) πού διὰ λόγους ὑγείας ἐτέλεσα μόνος μου μέ ἓνα πιστό τὴν θεία Λειτουργία, θυμήθηκα τὴν παλιά μου ὡς ἱερεὺς συνήθεια, πού λειτουργοῦσα συχνά καί μάλιστα πολλές φορές καθημερινά.

Μακάρι νά μποροῦσα καί τώρα ὡς Ἀρχιερεὺς νά τό ἐφαρμόσω αὐτό, γιά νά κοινωνῶ καθημερινά τό Σῶμα καί τό Αἶμα τοῦ Χριστοῦ, γιά τὴν ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν μου καί γιά τὴν εὐλογία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, πού μοῦ ἔδωσε ὁ Θεός νά ποιμαίνω.

Ἡ ἀσθένειά μου, γιά τὴν ὁποία ἀκούσατε, εἶναι καρδιάς ἀσθένεια καί μπορεῖ ἀπότομα νά ἀπέλθω τοῦ ματαίου τούτου βίου. Γι' αὐτό ζητῶ μέ εἰλικρίνεια συγγνώμη ἀπὸ ὅλους. Ἄν ποτε ἦλθα σέ διενέξη μαζί σας, ὁμολογῶ ταπεινά ὅτι τό φταίξιμο ἦταν δικό μου. Γι' αὐτό καί πάλι σᾶς ζητῶ εἰλικρινά συγγνώμη.

Τὸν ἀγῶνα μου κάνω καί ἐγώ, σεβαστοὶ πατέρες. Ἄλλοτε τά καταφέρνω, ἄλλοτε δέν τά καταφέρνω. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός μας, διὰ πρεσβειῶν τῆς καλῆς μας Παναγίας, ἅς μᾶς συγχωρήσει ὅλους καί ἅς μὴ μᾶς στερήσῃ τὴν ἐπουράνιό Του Βασιλεία. Συγχωρέστε με καί ὁ Θεός ἅς συγχωρήσῃ καί ὅλους ἐσᾶς.

Εὐχομαι τὴν εὐλογία τῆς Παναγίας στὴν οἰκογένειά σας καί τὴν ἱερά σας ποίμνη.

Μέ πολλή ἀγάπη καί σεβασμό

Ἐπίσκοπος Ἱερεμίας»

Αὐτός ἦταν ὁ Μητροπολίτης Γόρτυνος Ἱερεμίας, ὁ Ναυπάκτιος!!

Αἰωνία σου ἡ μνήμη μακάριε, εὐλογημένε καί πολυπόθητε ἀδελφέ μου.